

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

X kadencja

Druk nr 628

Warszawa, dn. 23 listopada 1990 r.

[Handwritten signature]

1990-12-05

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
Pan **Nikołaj KOZAKIEWICZ**

Na podstawie art. 20 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, my, niżej podpisani posłowie wnosimy załączony projekt ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

Jednocześnie upoważniamy pana posła Andrzeja Kosmalskiego do reprezentowania nas w toku prac nad tym projektem.

/-/ Radosław Gawlik, /-/ Bronisław Geremek, /-/ Mieczysław Gil,
/-/ Ryszard Iwan, /-/ Józef Jungiewicz, /-/ Edmund Krasowski,
/-/ Andrzej Kosmalski, /-/ Tadeusz Kowalczyk, /-/ Józef Lubieniecki,
/-/ Aleksander Małachowski, /-/ Stefan Myszkiwicz-Niesiołowski,
/-/ Czesław Nowak, /-/ Walerian Pańko, /-/ Stanisław Padykuła,
/-/ Jerzy Pietkiewicz, /-/ Krzysztof Putra, /-/ Jan Rokita,
/-/ Władysław Skalski, /-/ Wojciech Solarewicz, /-/ Jacek
Szymanderski, /-/ Stanisław Żurowski.

U Z A S A D N I E N I E

W praktyce zakres zadań realizowanych przez zawodowe straże pożarne od dawna wykracza poza zadania wyznaczone im przez odpowiednie przepisy ustawy. W ten sposób wiele działań ratowniczych podejmowanych przez strażę nie posiada odpowiedniej podstawy prawnej, a strażacy biorący udział w tych akcjach nie są dostatecznie chronieni przez prawo. Należy też zwrócić uwagę na fakt, że wynikające z obowiązujących przepisów prawnych podporządkowanie jednostek i komend zawodowych straży pożarnych różnym organom administracji państwowej (np. ministrowi spraw wewnętrznych, ministrom resortowym, komendantowi głównemu, wojewodom), nie tylko nie służy realizacji nowych zadań z zakresu ratownictwa, ale również nie sprzyja realizacji nawet tych zadań, o których mówi się w aktualnie obowiązującej regulacji prawnej.

Faktyczne przejęcie przez straż pożarną niektórych działań ratowniczych, a także konieczność podjęcia dalszych zadań z tej dziedziny powodują, że niewystarczające stają się także regulacje prawne dotyczące praw i obowiązków związanych ze służbą funkcjonariuszy pożarnictwa zawarte w Dekrecie z 1974 r. Podstawowym celem projektu ustawy o państwowej straży pożarnej jest dostosowanie zadań i struktury pożarnictwa w Polsce do nowych wyzwań, jakie niesie z sobą rozwój cywilizacyjny, a także do zmian ustrojowych, będących następstwem reformy państwa i systemu gospodarczego.

Realizacji celu podstawowego podporządkowane są konkretne rozwiązania przyjęte w projekcie ustawy. Najważniejsze z nich to:

1. utworzenie, w miejsce dotychczasowych zawodowych straży pożarnych, Państwowej Straży Pożarnej jako zawodowej, umundurowanej i wyposażonej w specjalistyczny sprzęt formacji, której celem jest niesienie niezwłocznej pomocy i ratunku podczas walki z pożarami, klęsk żywiołowych i innych zagrożeń.

2. nowe ukształtowanie zadań Państwowej Straży Pożarnej adekwatne do występujących obecnie lub mogących wystąpić w przyszłości zagrożeń.

3. ukształtowanie jednolitej struktury organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, której komendant główny uzyskuje status centralnego organu administracji państwowej, a podporządkowane

mu organy (komendanci wojewódzcy i rejonowi) działają jako wyspecjalizowane, o wyodrębnionej strukturze organizacyjnej, terenowe organy administracji państwowej w sprawach ochrony przeciwpożarowej i organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

4. Powierzenie Państwowej Straży Pożarnej zorganizowania na bazie własnych sił i środków krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zintegrowanego funkcjonalnie z innymi służbami ratowniczymi; projekt ustawy nakłada na komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej obowiązek utworzenia takiego systemu nie później, niż w ciągu 3 lat.

5. wyraźne rozdzielenie struktur organizacyjnych i zadań podstawowej straży pożarnej od struktur i zadań ochotniczych straży pożarnych, których sytuację prawną regulują odrębne przepisy, co jednak nie przekreśla możliwości włączenia jednostek ochotniczych straży pożarnych do akcji ratowniczych lub krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

6. Przyszananie strażakom biorącym udział w akcjach ratowniczych, a zwłaszcza kierującym takimi akcjami konkretnych uprawnień, które wraz z odpowiednimi kwalifikacjami i wyposażeniem w specjalistyczny sprzęt, zapewnić powinny skuteczność działań ratowniczych.

7. Stworzenie możliwości wszechstronnego rozpoznawania zagrożeń pożarowych i innych oraz skutecznej kontroli przestrzegania przepisów z zakresu ochrony przed pożarami poprzez przyznanie terenowym organom Państwowej Straży Pożarnej konkretnych uprawnień decyzyjnych.

8. Ustalenie, że koszty związane z funkcjonowaniem Państwowej Straży Pożarnej pokrywane będą z budżetu państwa z jednoczesnym dopuszczeniem możliwości finansowania niektórych zadań z budżetów samorządowych oraz środków innych osób prawnych i fizycznych.

9. Szczegółowe uregulowanie warunków służby w Państwowej Straży Pożarnej odpowiadające jej nowej strukturze i rozszerzonemu zakresowi zadań wykonywanych nierzadko w warunkach bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia strażaków.

Niektóre zamieszczone w projekcie rozwiązania dotyczące warunków służby w Państwowej Straży Pożarnej mogą wywołać zastrzeżenia związane z modnymi ostatnio ograniczeniami, a nawet likwidacją tzw, uprawnień, ulg i przywilejów. Interpretowanie praw strażaków oraz niektórych świadczeń pieniężnych i socjalnych jako przywilejów tej grupy zawodowej w świetle nowych wymagań i zagrożeń potwierdzanych także w badaniach naukowych, wydaje się zupełnym nieporozumieniem. Należy je bowiem traktować jako rekompensatę psychofizycznych kosztów działania w warunkach zagrożenia i ich późniejszych następstw.

Istotne znaczenie ma także fakt, że projekt ustawy o Państwowej Straży Pożarnej stanowi rozwinięcie i konkretyzację odpowiednich przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r, o urzędzie ministra spraw wewnętrznych. Ustawa ta stanowi bowiem, że minister spraw wewnętrznych jako naczelny organ administracji państwowej realizuje politykę państwa w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej oraz sprawuje nadzór nad działalnością straży pożarnej. Proponowane w projekcie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, rozwiązania prawne charakteryzując zakres i sposoby wykonywania przez ministra spraw wewnętrznych nadzoru nad Państwową Strażą Pożarną, umożliwiają jednocześnie optymalne wykorzystanie tej formacji jako skutecznego instrumentu realizacji polityki państwa w zakresie ratowania życia, zdrowia i mienia jego obywateli w czasie walki z pożarami, klęsk żywiołowych i innych zagrożeń.

Warto podkreślić, że uchwalenie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej zakończy proces kształtowania nowych ustawowych podstaw działania czterech najważniejszych formacji podległych ministrowi spraw wewnętrznych. Podstawy takie posiadają już bowiem: Policja, Urząd Ochrony Państwa i Straż Graniczna.

Proponowane w projekcie rozwiązania w niczym nie naruszają postanowień ustawy o ochronie przeciwpożarowej, dotyczących ochotniczych straży pożarnych i innych kwestii nie objętych nową regulacją. Należy sobie jednak zdawać sprawę, że zachodzące w kraju zmiany systemu gospodarczego, zwłaszcza przekształcenia własnościowe, stworzą potrzebę uregulowania w odrębnej ustawie także i tych kwestii.